

Laidiens: **31.10.2016., Nr. 211**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/211.2**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 668

Rīgā 2016. gada 11. oktobrī (prot. Nr. 52 6. §)

Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā energopārvaldības sistēmas standarta noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Energoefektivitātes likuma
5. panta ceturto daļu un piekto daļu, 6. panta piekto daļu,
10. panta sesto un septīto daļu, 12. panta ceturto un sesto daļu
un 15. panta pirmo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbības kārtību un struktūru;

1.2. kārtību, kādā valsts iestāde vai pašvaldība:

1.2.1. ziņo par energopārvaldības sistēmas ieviešanu un sertificēšanu, kā arī paziņošanas termiņus, paziņojuma un tam pievienojamo dokumentu saturu;

1.2.2. ziņo par energopārvaldības sistēmas īstenošanas rezultātā iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem;

1.3. kārtību, kādā lielais uzņēmums vai lielais elektroenerģijas patērētājs:

1.3.1. ziņo par obligātā energoaudita veikšanu vai sertificētas energopārvaldības sistēmas vai vides pārvaldības sistēmas (kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām) ieviešanu un ierosinātajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem;

1.3.2. ziņo par ieviestajiem energoefektivitātes pasākumiem un tajos sasniegto enerģijas ietaupījumu;

1.4. kārtību, kādā energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgā puse ziņo par enerģijas ietaupījumu;

1.5. energopārvaldības standartu, kas piemērojams Energoefektivitātes likuma prasību izpildei;

1.6. kārtību, kādā tiek pārbaudīta un apstiprināta energopārvaldības sistēmas ieviešana.

2. Valsts iestādei un pašvaldībai, energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajai pusei, valsts vai pašvaldības energoefektivitātes fondam, kurā atbildīgā puse ir veikusi iemaksu, lielajam uzņēmumam, kuram ir pienākums veikt obligātu energoauditu, lielajam uzņēmumam, ja tajā ir ieviesta un sertificēta energopārvaldības sistēma vai ieviesta un sertificēta vides pārvaldības sistēma, kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lielajam elektroenerģijas patērētājam, kuram ir pienākums ieviest un uzturēt sertificētu energopārvaldības sistēmu, un

atbildīgajai iestādei, kas piešķirusi energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem maksājumus no valsts vai pašvaldības budžeta, valsts vai pašvaldības galvojumus, kredītu procentu likmju subsidēšanu, kā arī citu finanšu palīdzību, kas tiek piešķirta vai sniegta no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ir pienākums piecus gadus saglabāt visu saistīto dokumentāciju par enerģijas ietaupījumu aprēķināšanu, tostarp enerģijas skaitītāju rādījumus un rēķinus par patērēto enerģiju (ieskaitot rēķinus par transporta degvielu).

3. Ekonomikas ministrijai (turpmāk – atbildīgā ministrija) ne biežāk kā reizi gadā ir tiesības pieprasīt:

3.1. papildu informāciju, tai skaitā šo noteikumu 2. punktā minēto dokumentāciju un ietaupījumu aprēķinus, kā arī dokumentāciju par izmantotajām ietaupījuma noteikšanas metodēm;

3.2. energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajai pusei:

3.2.1. informāciju par tās galalietotāju enerģijas patēriņu sadalījumā pa nozarēm un māsaimniecību sektorā, kā arī pa Latvijas plānošanas reģioniem;

3.2.2. informāciju par saviem galalietotājiem.

4. Atbildīgā ministrija izstrādā un uztur enerģijas ietaupījumu katalogu, kurā iekļauti enerģijas ietaupījuma pasākumi un sasniedzamais enerģijas ietaupījums. Enerģijas ietaupījumu katalogu publicē atbildīgās ministrijas tīmekļvietnē.

5. Enerģijas ietaupījumu aprēķināšanai izmanto vienu vai vairākas šādas metodes:

5.1. paredzamā ietaupījuma (*ex-ante*) metode – enerģijas ietaupījumu aprēķina, izmantojot enerģijas ietaupījumu kataloga datus;

5.2. uzskaitītā ietaupījuma (*ex-post*) metode – enerģijas ietaupījumu aprēķina, nosakot faktisko enerģijas patēriņu un ņemot vērā faktorus, kas var ietekmēt enerģijas patēriņu;

5.3. inženieraprēķina metode – enerģijas ietaupījumu aprēķina neatkarīgi kvalificēti vai akreditēti eksperti atbilstoši citos normatīvajos aktos noteiktām prasībām. Fiskālo pasākumu jomā aprēķinu veic atbildīgā ministrija;

5.4. patērētāju aptaujas metode (enerģijas galalietotāju anketēšanā vai intervēšanā konstatētais enerģijas ietaupījums) – enerģijas ietaupījumu aprēķina, novērtējot enerģijas galalietotāju ieradumu maiņu informēšanas, iekārtu marķējuma, sertificēšanas shēmu un viedo komercuzskaites mēraparātu ieviešanas un citu pasākumu ieviešanas rezultātā.

6. Enerģijas ietaupījumos var ieskaitīt tikai tos ietaupījumus, kuri iegūti:

6.1. pārsniedzot ekodizaina prasības par konkrētu ar enerģiju saistītu ražojumu izņemšanu no tirgus attiecībā uz konkrētām ar enerģiju saistītām precēm (produktiem);

6.2. ieviešot energoefektivitātes politikas pasākumus;

6.3. ieviešot tādus politikas pasākumus, kuros papildus citiem ieguvumiem ir iegūti enerģijas ietaupījumi;

6.4. ieviešot tādas preces, pakalpojumus un iekārtas, kuras atbilst normatīvajiem aktiem par energomarķējumu, ekodizainu, standartizāciju un preču un pakalpojumu drošumu;

6.5. sākot ar 2014. gada 1. janvāri;

6.6. no tādiem fiskāliem pasākumiem (nodokļiem un nodevām), kuru likme pārsniedz Eiropas Savienībā noteikto minimālo nodokļu līmeni enerģijai, aprēķinos izmantojot jaunākos pieejamos datus par pieprasījuma (cenas) elastību un atsevišķi uzskaitot ietaupījumus no katra fiskālā pasākuma;

6.7. pārsniedzot emisijas standarta līmeni jauniem pasažieru automobiļiem, kas noteikts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Regulu (EK) Nr. 443/2009, ar ko, īstenojot daļu no Kopienas integrētās pieejas CO₂ emisiju samazināšanai no vieglajiem transportlīdzekļiem, nosaka emisijas standartus jauniem vieglajiem automobiļiem, un emisijas standarta līmeni, kas noteikts jauniem vieglajiem kravas automobiļiem, īstenojot attiecīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Regulu (ES) Nr. 510/2011 par emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem kravas automobiļiem saistībā ar Savienības integrēto pieeju vieglo transportlīdzekļu CO₂ emisiju samazināšanai.

7. Atbildīgā ministrija izstrādā metodiskos norādījumus enerģijas ietaupījumu aprēķināšanai un publicē tos savā tīmekļvietnē sešu mēnešu laikā pēc šo noteikumu spēkā stāšanās dienas.

8. Atbildīgā ministrija, uzskaitot enerģijas ietaupījumu valsts obligātā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanai:

8.1. ņem vērā katra energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma dzīves cikla ilgumu;

8.2. atsevišķi uzskaita ietaupījumu, kas gūts pasākumos, ko finansē no valsts vai pašvaldības energoefektivitātes fonda;

8.3. atsevišķi uzskaita ietaupījumu, kas gūts pasākumos, kuri iekļauti energoefektivitātes politikas pasākumu plānā.

9. Veicot energopārvaldības sistēmas sertifikāciju lielajiem uzņēmumiem, lielajiem elektroenerģijas patērētājiem vai republikas pilsētas pašvaldībām, piemēro standartu LVS EN ISO 50001:2012 "Energopārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi".

II. Enerģijas ietaupījumu ziņošana un uzskaitē

10. Pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu vai projekta īstenošanas turpmākos trīs gadus enerģijas ietaupījumu pārskatu atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam aizpilda šādi informācijas sniedzēji:

10.1. atbildīgā iestāde, kas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem piešķirusi tiešo maksājumu no valsts vai pašvaldības budžeta;

10.2. atbildīgā iestāde, kas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem piešķirusi valsts vai pašvaldības galvojumu;

10.3. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda vadības likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktās atbildīgās iestādes;

10.4. atbildīgā iestāde, kas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem piešķirusi kredītu procentu likmju subsīdijas no valsts vai pašvaldību līdzekļiem;

10.5. atbildīgā iestāde, kas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem piešķirusi vai sniegusi citu finansiālu palīdzību no valsts vai pašvaldības līdzekļiem;

10.6. atbildīgā iestāde, kas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotājiem piešķirusi maksājumus no valsts vai pašvaldības budžeta, valsts vai pašvaldības galvojumus, kredītu procentu likmju subsidēšanu, kā arī citu finanšu palīdzību, kas tiek piešķirta vai sniegta no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem tādām aktivitātēm, kas tiešā veidā nav vērstas uz energoefektivitātes uzlabošanu, tomēr sekmē to.

11. Ikgadējo enerģijas ietaupījumu pārskatu atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam aizpilda šādi informācijas sniedzēji:

11.1. lielais elektroenerģijas patērētājs, kuram ir pienākums ieviest un uzturēt sertificētu energopārvaldības sistēmu;

11.2. lielais elektroenerģijas patērētājs, kurā ir ieviesta un sertificēta vides pārvaldības sistēma, kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

11.3. lielais uzņēmums, kuram ir pienākums veikt obligātu energoauditu;

11.4. lielais uzņēmums, kurā ir ieviesta un sertificēta energopārvaldības sistēma;

11.5. lielais uzņēmums, kurā ir ieviesta un sertificēta vides pārvaldības sistēma, kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

11.6. valsts iestāde vai pašvaldība, kas ieviesusi energopārvaldības sistēmu;

11.7. energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgā puse;

11.8. valsts vai pašvaldības energoefektivitātes fonds, kurā atbildīgā puse ir veikusi iemaksu.

12. Atbildīgā iestāde uzskaita enerģijas ietaupījumu un ziņo par katru energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu.

13. Lai novērstu enerģijas ietaupījumu dubultu uzskaiti:

13.1. atbildīgā ministrija katra energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma ietaupījumu ieskaita vienu reizi;

13.2. ja energoefektivitātes uzlabošanas pasākums, kā arī pasākums, kura īstenošana tiešā veidā nav vērsta uz energoefektivitātes uzlabošanu, tomēr sekmē to un līdztekus citiem mērķiem tiek iegūti enerģijas ietaupījumi, tiek īstenots, saņemot finansējumu no valsts vai pašvaldības budžeta, valsts vai pašvaldības galvojumus, kredītu procentu likmju subsidēšanu, kā arī citu finanšu palīdzību, kas piešķirta vai sniegta no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, tā ietaupījumu nevar ieskaitīt energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajai pusei, valsts vai pašvaldības energoefektivitātes fondam, kurā atbildīgā puse ir veikusi iemaksu;

13.3. ja energoefektivitātes pasākums, kurš neatbilst šo noteikumu 13.2. apakšpunktam, tiek īstenots, izmantojot vairākus finansēšanas avotus, informācijas sniedzējs norāda, kādi finansēšanas avoti ir izmantoti un kā sasniegtie enerģijas ietaupījumi ir sadalīti;

13.4. ietaupījumu no lielo uzņēmumu un lielo elektroenerģijas patērētāju paziņotajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem nevar ieskaitīt energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajai pusei, valsts vai pašvaldības energoefektivitātes fondam, kurā atbildīgā puse ir veikusi iemaksu;

13.5. ietaupījumu no energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma, kurš ir finansēts no Eiropas Savienības fondiem, valsts vai pašvaldības budžeta, nevar ieskaitīt energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgajai pusei.

14. Atbildīgā ministrija ietaupījumus no energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, kuri ir finansēti no Eiropas Savienības fondiem, valsts vai pašvaldības budžeta vai fonda, ieskaita energoefektivitātes politikas pasākumu plānā noteikto enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanai.
15. Lai enerģijas ietaupījumu pārskatos iekļautā informācija būtu ticama un enerģijas ietaupījumi būtu pārbaudāmi un novērtējami, informācijas sniedzējs, aizpildot pārskatus atbilstoši šo noteikumu pielikumiem, izmanto tikai dokumentāri pamatotu informāciju (piemēram, apkures un elektroenerģijas rēķinus, projektu ieviešanas pārskatus, līgumus, ziņojumus, energoauditu pārskatus).
16. Šo noteikumu 10. un 11. punktā minētie informācijas sniedzēji katru gadu līdz 1. novembrim iesniedz atbildīgajai ministrijai enerģijas ietaupījumu pārskatus par īstenotajos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos sasniegtajiem ietaupījumiem iepriekšējā kalendāra gadā.
17. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenotāji, kuri nav minēti šo noteikumu 10. un 11. punktā, brīvprātīgi atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam informē atbildīgo ministriju par īstenotajā energoefektivitātes uzlabošanas pasākumā sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem.
18. Valsts iestāde vai pašvaldība 30 dienu laikā pēc energopārvaldības sistēmas ieviešanas par to saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumu paziņo atbildīgajai ministrijai.
19. Valsts iestāde vai pašvaldība, kura ieviesusi sertificētu energopārvaldības sistēmu, šo noteikumu 3. pielikumā minētajam paziņojumam pievieno attiecīgā sertifikāta kopiju.
20. Valsts iestāde vai pašvaldība, kura ir ieviesusi, bet nav sertificējusi energopārvaldības sistēmu, nodrošina energopārvaldības sistēmas ieviešanu apliecinošās dokumentācijas sagatavošanu un pieņemšanu atbilstoši šo noteikumu 3. un 4. pielikumam.
21. Lielais uzņēmums vai lielais elektroenerģijas patērētājs 30 dienu laikā pēc energoaudita pārskata nodošanas un pieņemšanas akta parakstīšanas par to saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumu paziņo atbildīgajai ministrijai.
22. Ja lielajā uzņēmumā vai lielajam elektroenerģijas patērētājam ir ieviesta sertificēta energopārvaldības sistēma vai vides pārvaldības sistēma, kas papildināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lielais uzņēmums vai lielais elektroenerģijas patērētājs 30 dienu laikā pēc attiecīgā sertifikāta izsniegšanas par to saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumu paziņo atbildīgajai ministrijai.
23. Valsts tiešās pārvaldes iestāde, kuras īpašumā vai valdījumā uz kārtējā gada 1. janvāri ir ēkas, kuru kopējā apkurināmā platība ir 10 000 kvadrātmetri vai lielāka, par to paziņo atbildīgajai ministrijai līdz kārtējā gada 1. martam. Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā valsts iestāde ar līgumu šo pienākumu var deleģēt publiskas personas kapitālsabiedrībai līdz kārtējā gada 1. februārim, par to informējot atbildīgo ministriju.
24. Valsts iestāde var vienoties ar tai piederošo telpu apsaimniekotāju par energopārvaldības sistēmas ieviešanu.
25. Sistēmas operators, kuram ir tiesības un pienākums veikt elektroenerģijas sadali vai pārvadi, katru gadu līdz 31. janvārim iesniedz atbildīgajā ministrijā datus (saskaņā ar šo noteikumu 6. pielikumu) par tiem savai sistēmai pieslēgtajiem komersantiem, kuru elektroenerģijas patēriņš iepriekšējā gadā ir pārsniedzis 500 megavatstundas (MWh). Atbildīgā ministrija sistēmas operatora sniegto informāciju uzglabā, nodrošinot komerciālas informācijas aizsardzību.
26. Atbildīgā ministrija vienu reizi gadā savā tīmekļvietnē publicē energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgās puses panākto enerģijas ietaupījumu.